

Čuvaj pa ne spusti tretjega tolovaja, drži ga čvrsto in začne se med njima strašna borba za življenje in smrt. Čuvaj je imel sicer sabljo ter je od dalje enkrat mahnil tolovaja po glavi; toda zdaj mu sablja nič ne pomaga, ker se držita. Tolovaj dobi iz žepa nož in začne čuvaja zbadati, rekoč: „Pusti me, beži, beži!“ Čuvaj kliče na pomoč tri ali štiri na mostu stoječe može, pa nobeden teh strahopetcev se ni upal na pomoč pogumnemu čuvaju, ki se je rajše pustil zbadati in grozovito raniti, kakor da bi bil tolovaja spustil. Več kakor četrt ure je trpela strašna borba. Večkrat je čuvaj razbojnika ob tla vrgel, ter ga na ta način slabil. Slednjič zgrabi čuvaj za oster nož, pa si prste obreže; iz mnogih ran mu kri teče, čevlji so je bili polni da, mu že pri škornjicah izteka, in nihče mu ne gre pomagat! Ali niso taki plašljivci kazni vredni? *) Slednjič vrže čuvaj še enkrat tolovaja ob tla z vso močjo, kolikor mu je sila, strah in jeza, da ga močno tiši in mu nož iz rok zviije, akoravno mu je tolovaj vso roko ogrizel. Zdaj še le pridejo na pomoč žandarji in drugi ljudje, ki so tolovaja dobro topli in suvali, kdor je le blizo mogel, le glavo so varovali. To bo menda najhujša kazen za-nj, kajti v ječi mu ne bo sile.

Žandarji odpeljejo tolovaja, čuvaj pa je bil tako slab in ob vso moč, da so ga na vozu domu peljati morali. Dr. Rostohar mu pride brž na pomoč. Rane niso smrtne, in upanje imamo, da bo čez nekaj tednov zamogel zopet hoditi in svojo službo opravljati. Na vozu, ki je pri mostu ostal, so našli zakljano svinjo. Že drugi dan je prišel kmet po svoje konje in voz. Pogumni čuvaj pa zasluži primerno plačilo, ki mu je namenjeno. V nedeljo namreč sklenil je Videmski srenjski zastop, da dobiva čuvaj, dokler ne bo mogel službe opravljati, mesto 10 dvajset gld. na mesec. Po predlogu g. Šušteršiča je srenjski zastop tudi sklenil, da prosi okrajno glavarstvo, naj ono dela na to, da se čuvaju očitno odlikovanje skaže. Razun tega slišim, da bodo krški gospodje uradniki in mestjani darove med seboj nabirali za-nj, kar bi se tudi v Brežicah spodobilo; kajti brežki g. Janežič je ravno tisto noč, ko se je iz Kapel domu peljel, tem tolovajem le po naglosti svojega konja ušel.

Iz Lemberga pri Šmarjem. x. (Šolske zadeve.) Početkom tekočega leta se je takaj v Lembergu osnovala nova šola in sicer za trg in za okolico. Za novo šolo so se izključljivo le tržani potegovali, okoličani pa so bili za to, naj bi se raji na Sladki gori dvorazredna šola napravila, da se mnogo nepotrebnih stroškov prihrani. Toda, kdo se za kmeta briga, razun kedar je treba denarja od njega! Tudi se ni običina vprašala zastran nove šole v Lembergu, kar

bi se po šolski postavi (§. 5.) vendar bilo zgoditi moralo. —

Kakošnega duha da bo nova šola, se je že naprej vedelo. Lemberžanom, posebno njih matadoru, g. Jož. Lipavcu, je šlo le za to, da dobijo šolo, je-li bo pa kdo v nji tudi kerš. nauk podučeval ali ne, kaj jim to mar. In res so bili otroci v tej šoli brez krš. nauka od novega leta do meseca junija, ker se od sladkogorskega g. kaplana ne more tirjati, da bi zastonj tričetrt ure dalje hodil katekezirat v Lemberg, kder je posebne šole toliko treba bilo kot petega kolesa na vozu. Slednjič se mu konec majnika naznani, da bo že dobil plačilo za pot. G. kaplan se uda pod pogojem, da se bodo vse verske vaje za otroke lemlberške šole pri farni cerkvi na Sladki gori vršile. Temu je pritrdilo tudi okr. glavarstvo. Toda lemlberški učitelj in krajni šol. nadzornik Lipavec hočeta več biti kakor okr. šolski svet, kteremu je predsednik okr. glavar.

Ko je bila za letos skušnja iz krš. nauka od g. dekana na dan 10. sept., za šolo prost dan, napovedana in sicer za otroke obeh šol na Sladki gori v cerkvi, kar se je otrokom v šoli in starišem pri sv. opraviu naznanilo, je lemlberški učitelj svojim otrokom dan pred skušnjo zažugal, da ne sme nijeden k skušnji na Sladkogoro iti; kteri pojde, bo tepen! — Isti učitelj je tudi očitno rekel, da mu je krš. nauk v šoli — na poti.

Vprašam, ali je na korist šoli in otrokom kat. starišev, ako učitelj po takem načinu mir razdira in liberalne rogove nasaja? Zamorejo li krš. stariši mirne vesti svoje otroke prepuščati takemu liberalnemu hudourniku?

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Te dni je bil v Pešti pod predsedstvom svetlega cesarja ministerski posvet, kterega so se tudi 4 naših ministrov udeležili. Šlo je za to, ali se naj še dalje žito in sočivje brez vvoznine iz tujih držav v avstrijsko-ogersko dovaž, kakor je bilo od spomladi lanskega leta do 1. okt. tega leta pripuščeno, ali se pa vvoznina zopet vpelje. Naši ministri bili so za to, da se ne vpelje več in to v posebni postavi, veljavni za obe polovici države, zagotovi. Pa zmagali so ogerski ministri in vvoznina je zopet vpeljana. Magjari so nasprotniki Rusije, in ker se največ žita iz Ruskega dovaž, se pač ni čuditi temu sklepu, toliko manj, ker je letos na Ogorskem precej dobro žitno leto, magjarska državna kasa pa denarja potrebna. Magjari špekulirajo toraj na to, da bo prvič vvoznina nekaj dala, drugič pa žito višjo ceno dobilo. Pri vsem tem bo pa v obče več škode kakor dobička za državo. Od ene strani zgubé železnice na Gališkem in v Bukovini, ki so ravno vsled odpravljene vvoznine veliko pridobile; kar pa te želez-

*) Pred Bogom, da, ker je dolžnost bližnjemu pomagati, ako je v nevarnosti. Vredn.

nice zgubijo, mora država trpeti, ker jim mora toliko več doplačati, kolikor manj imajo dohodkov; iz druge strani pa moti vvoznina trgovino, Rusom pa veliko ne škoduje, ker zamorejo vsak čas tarifo za žitno prevažanje na železnicah za toliko znižati, za kolikor so trgovci po vvoznini prikrajšani. — Nesreča za nas, da imamo v toliko ozirih težko cokljo pri — ogerski vladi.

Koroško. Deželni učiteljski zbor je 16. t. m. z 18 proti 12 glasom sklenil, da se zopet vpelje šiba in telesno kaznovanje v šoli.

Deželni zbori bodo 15. okt. sklenjeni, potem se brž snide drž. zbor. Važnejše reči z vnanjih deželnih zborov so naslednje: V Kranjskem so nemškutarji — kakor poroča „Slov.“ — pri volitvi posebnega odbora za posvetovanje preselitve okrajne sodnije iz Planine v Logatec 4 glase več oddali kakor je bilo volilcev. Navzočih je bilo le 29 poslancev, glasilnih listkov je pa bilo 33 oddanih. Dr. Poklukar je pa zapazil nemčursko zvijačo, ter se je moralo vnovič voliti.

V Tržaškem je poslanec Hermet, hud sovražnik Slovencev, sprožil novo občinsko volilno postavo, ki je merodajna tudi za volitev v drž. zbor. Postava je tako skovana, da bi slov. okoličani gotovo zgubili svojih 6 zastopnikov. Po §. 7. bi se namreč mestni in okolični volilci pomešali in v 3 razrede razdelili, katerih vsak bi naj 18 zastopnikov volil. V razred okoličanov treba samo laških hujškalcev pritakniti in Slovenci so premagani. Pa ravno pri tem §. je navstal tolik vpor, da je Hermet sam predlagal, da se naj na črt postave odbora v popravo vrne.

Na Tirolskem so letos zopet zastopniki iz laške strani dežele; le par liberalnih lahonskih poslancev ni hotelo vstopiti, ti so pa vsaj tako poštene, da so poslanstvo odložili. Bolj trmasti so na Českem oni sedmeri mladočehi, ki so vstopili v dež. zbor, čeravno so v oklicu rekli, da tega ne storijo brez drugih, ki zastopajo državno-pravno stranko. Po volilnih okrajih se vsled tega podpisi za nezaupnico sedmerim veternejakom nabirajo. —

V Koroškem dež. zboru se vojskuje pogumni gosp. And. Einspieler za pravice Slovencev. Izročil je cel kup prošenj korošk. Slovencev, da se izdajejo tudi slovenski zapisniki obravnav dež. zbora. Prenagli nemčurji so zahtevali nemških prevodov vseh prošenj, dr. Lugin jih je pa podučil, da mora po opravljenem redu stvar najpred odboru se izročiti, ki bo izrekel, kako in kaj?

Predarlski dež. zbor je po strašnem uporu dež. glavarja in centralistov s 13 proti 5 glasom sprejel predlog, da naj dež. zbor izreče svojo misel o tem, kakošne posledke da imajo direktne volitve v drž. zbor za deželo. Ustavake strašno jezi, da se eden najmanjših dež. zborov v politiko meša in o koristi direktnih volitev dvomi.

Vnanje države. Ruska vlada je vsem železniškim društvom ukazala, da ne smejo več židov

v službo jemati, kateri so pa v službi, jim slovó dati. Vsled tega velika jeza po vseh liberalnih listih, kar je prav neumno, kajti ruska vlada mora sama najbolj vedeti, kaj da je državi koristno in kaj ne.

Špansko. Ruski cesar pisal je kralju Karolu VII. pismo, v katerem mu odkriva svoja sočutja, obžaluje vedne prekucije na Španskem ter želi, da bi naj trpljenja v deželi skoro konec bilo. — Ruska vlada je tudi edina, ki ni spoznala Serranove krute vlade. Vse to dela Bismarku veliko zolča, ker bi rad vse kat. vladarje, kakoršen bi Karol bil, zdrobil, da zamore ložje doma proti kat. cerkvi divjati. — Nemci se mešajo v boj na Španskem in to utegne veliko sitnob napraviti.

Razne stvari.

(Zastran banke „Slovenije“) se nam piše, da dopločevanje na akcije precej dobro napreduje. Do nedelje 20. t. m. bilo je vplačanih 11.840 gld., mnogo drugih je doplačanje zagotovilo. Kteri so še dvomljivi, se bodo z večine za doplačanje odločili, ko bodo slišali o ugodnem vspehu. — Bila bi zares velika sramota pred svetom, ko bi se reklo, da ne moremo Slovenci ne enega denarnega zavoda vzdržati. — Prosimo vse gg. delničarje, da denešnji spis o tej reči v „Gosp.“ pazljivo preberó.

(Edino sredstvo), varnost po srenjah na kmetih ohraniti, izumil je — mariborski okr. zastop! V seji 16. t. m. so bili namreč sprejeti predlogi Seidlnovi: 1. da sicer okr. zastop srenj ne more primorati k stroškom za skupno kajho in bariče, da pa bi dobro bilo, ko bi po postavi se prisilile, da jih več skupaj — prostovoljno — za bariče skrbi. Tedaj siliti jih k temu ne moremo, pa silijo se naj, da to prostovoljno storé! — 2. Manjše srenje naj se posilama v večje sphajo, da bo mir in red. Vse drugo nič ne pomaga! 3. Notarijatstva se naj odpravijo, njih opravila pa naj prevzamejo — uradniki, ki se dajo večjim, posilama zloženim srenjam! Kaj bi človek k takej upravni modrosti rekel? „Links“, „olbrechts“, — tako bi Seidl najrajši komandiral v posilama združenih srenjah, notarjem zaslužek vzel in ga srenjskim uradnikom, ali kdor bi že „velike“ srenje komandiral, milostljivo naklonil! To je nemčurjev modrost, katerej prikimavajo kmetski nemčurji: Fr. Ledinigg, Jož. Walcher, Jož. Povóden, Jan. Weinger! Da se vas Bog usmili in vas — razžene!

(Šole v Ljutomeru.) Po ravno izdanem šolskem „poročilu“ bilo je v 3 razredih ljudske šole in v 1. razredu realke v preteklem šolskem letu 489 otrok, 298 fantov in 191 deklet. Podučevalo je z gg. kateketi vred 8 učiteljev in 2 učiteljici. Učni jezik je bil slovenski, nemščina je samo učni predmet, kar je celó naravno in modro. V 3. deškem in dekliškem razredu sta bila po dva